

Zuzana Sasková:
Charakteristika španělštiny užívané ve sportovní žurnalistice
(posudek vedoucího diplomové práce)

Jazyk žurnalistiky bývá poslední dobou poměrně často předmětem zájmu lingvistů: předurčuje ho k tomu mimo jiné fakt, že žurnalistické texty se ve své elektronické verzi přímo nabízejí ke statistickému zpracování a bývají velmi často základem počítačových korpusů. Jazyk sportovní žurnalistiky vykazuje mnohé specifické rysy a jeho analýza proto může být z jazykovědného hlediska zajímavá. Diplomantka poměrně dlouho pobývala ve Španělsku a právě znalost prostředí kombinovaná se zájmem o sportovní problematiku vedla k volbě tohoto tématu, které, jak už jsem uvedl, nabízí množství zajímavého materiálu, zároveň ale neposkytuje příliš velký prostor pro teoretické, zobecňující úvahy, jež jsou nezbytnou součástí každé diplomové práce.

Práce sestává ze čtyř velkých kapitol. První je věnována charakteristice žurnalistiky, novinářského stylu a obecným vlastnostem sportovní žurnalistiky. Druhá kapitola se zabývá fonetickými, morfologickými a syntaktickými zvláštnostmi sportovního slangu. Kapitola třetí popisuje asi nejvýraznější rys sportovního slangu, totiž specifickou slovní zásobu. Konečně kapitola čtvrtá je věnována analýze jazykového materiálu.

Za největší klad práce považuji autorčinu velmi dobrou orientaci v předmětu zkoumání, totiž ve španělštině sportovní žurnalistiky: je zřejmé, že je výsledkem kombinace velmi dobré španělštiny, znalosti španělských reálií a zájmu o sport a vše, co s ním souvisí. Shromážděný jazykový materiál je do značné míry výsledkem autorčina dlouhodobějšího zájmu o sportovní slang – není tedy jen výsledkem analýzy již existujícího korpusu nebo jen narychlo a nahodile získaného a uspořádaného materiálu. Oceňuji též přiložené CD: audionahrávka na něm obsažená je vhodným doplněním výkladu a v mnohém vydá za rozsáhlé teoretické výklady.

Za slabší stránku práce naopak považuji některé teoretické výklady. Ty jsou dle mého soudu ovlivněny několika faktory: místy ne zcela pevnou autorčinou orientací v lingvistice a v lingvistické terminologii, střídavým využíváním lingvistické a žurnalistické sekundární literatury (některé závěry převzaté z novinářských příruček jsou z jazykovědného hlediska problematické; to platí např. o některých pasážích kapitoly 1.2 Publicistický styl) a pak také skutečností, že teoretické hodnocení některých popisovaných jevů není zrovna jednoduché.

Místy se rovněž zdá, že autorce lépe vyhovuje vyjadřování ve španělštině než v češtině (interpunkce je občas „španělská“ i v češtině, překlady některých španělských příkladů jsou neobratné, občas se objeví pravopisné chyby, jež jsou někdy možná dány interferencí španělštiny – s. 25 *tipy*).

Obecně v práci nacházím ještě dva problematické rysy, totiž někdy sporné zařazování jednotlivých rysů do jednotlivých kapitol (např. výklad o slovtvorných postupech se nachází v kapitole Morfologická charakteristika, výklad o rodu podstatných jmen v kapitole Syntaktická charakteristika apod.) a skutečnost, že autorka někdy sportovnímu slangu nebo sportovní žurnalistice připisuje vlastnosti, které jsou spjaty s širěji vymezeným registrem (např. výklady o slovtvorbě a klasifikace slovtvorných prostředků platí vlastně pro španělštinu obecně).

Náměty a komentáře k obhajobě:

- Autorka opakovaně správně zdůrazňuje, že pojem správnost ve smyslu soulad s normou (příp. jazykovým ideálem) je v takto pojaté deskriptivní práci nevhodný (sama ale někdy z hlediska správnosti citace posuzuje, např. na s. 18). O vhodnosti či nevhodnosti užití jazykového prostředku lze samozřejmě mluvit v souvislosti s *Libros de estilo*, vydávanými španělskými novinami.
- Komentáře v rozhlase jsou pro svou nepřipravenost a spontánnost jazykově zvláště zajímavé – přepis do písemné podoby může pochopitelně uchovat jen část jejich zvláštností. Autorčiny komentáře mluvy rozhlasových moderátorů jsou podnětné, a to zejména tam, kde se omezuje na jazykový popis a vyvaruje se ošidné konfrontaci s normou.
- Na s. 28 hovoří autorka o příponách, které jsou ve sportovním slangu *nejvíce* využívány k odvozování nových výrazů. Toto hodnocení vychází z nějakých statistik, nebo je dáno autorčiny názorem?
- Zajímavá je pasáž týkající se dubletních forem přejatých slov a jejich kvantifikace vycházející z korpusových analýz (s. 34n.). Autorka naznačuje, že u těchto slov dochází v průběhu času ke změnám – tuto skutečnost by šlo jistě doložit podrobněji na korpusu CREA.
- Může autorka závěry analýz ze s. 36-37 doložit konkrétními čísly?
- Fonetickou charakteristiku (s. 47) by šlo rozšířit: přiložená audionahrávka krásně ukazuje, že výrazným rysem komentářů v rozhlase či televizi je specifické využívání suprasegmentálních prostředků.

Celkově lze konstatovat, že jde o práci, jejíž přednosti jsou spíše v rovině praktické než teoretické. Nejvíce oceňuji její materiálovou část, analyzující současný stav zkoumané problematiky.

Domnívám se, že předložená práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze 12. ledna 2010

PhDr. Petr Čermák, Ph.D.

